

Syftet var att beskriva faktorer som påverkar livskvaliteten för personer över 65 år som behandlas med hemodialys.

SAMMANFATTNING

Bakgrund

Kronisk njursvikt har ökat till följd av förekomsten av diabetes och hypertoni i en åldrande befolkning. Hälften av de som behandlas med hemodialys i Sverige idag är över 65 år och 25 procent är över 80 år. Många av dessa personer tillhör gruppen de mest sjuka äldre. Hemodialys är en av de behandlingar som finns att tillgå vid kronisk njursvikt, en behandling som är både tidskrävande och påfrestande för patienten och påverkar därmed livskvaliteten. Sjuksköterskan har en viktig roll i omvårdnaden av dessa patienter.

Syfte

Syftet var att beskriva faktorer som påverkar livskvaliteten för personer över 65 år som behandlas med hemodialys.

Metod

Som metod valdes en litteraturstudie. Sökning efter vetenskapliga artiklar genomfördes via databaserna PubMed, CINAHL och PsychINFO. Femton vetenskapliga artiklar svarade upp emot syftet samt inklusionskriterierna, dessa artiklar inkluderades i litteraturöversikten. En vetenskaplig kvalitetsbedömning och kvalitetstypning utfördes. Resultatet presenteras med stöd utifrån en integrerad analys.

Resultat

Resultatet utmynnade i tre huvudrubriker de fysiska, sociala och psykologiska aspekterna av livskvalitet enligt Engels biopsykosociala modell. Ur den fysiska aspekten var dålig fysisk funktion, malnutriton, trötthet och en dåligt fungerande dialysaccess faktorer som påverkade livskvaliteten negativt. Det som ansågs öka livskvaliteten ur den sociala aspekten var att ha nära sociala relationer samt att få vara delaktig i de beslut som fattades rörande den egna behandlingen och vården. Den psykologiska aspekten innefattade att acceptera sin nya livssituation vilket denna äldre grupp av patienter lyckades bra med i början av behandlingen de anpassade sig bättre till livet med dialys och dess snäva schema och förlusten av frihet jämfört med yngre patienter. Det var när den fysiska funktionen var så dålig att livskvaliteten inte längre kunde upprätthållas och dialysen var förknippad med smärta och lidande som livet med dialys ifrågasattes. Depression och kognitiv svikt var något som påverkade livskvaliteten negativt och både dessa tillstånd visade sig vara underdiagnostiserade i denna patientgrupp.

Anna Bond, Mia Fagrell Hammaréus

Hemodialysmottagningen, Danderyds sjukhus AB